

Fókuszban a „nagy B-k”

„A Concerto egy hivatással és misszióval rendelkező szellemi-kulturális műhely és közösség”

Május 20-án tartotta évadbejelentő sajtótájékoztatóját a Concerto Budapest, ennek kapcsán beszélgettünk Keller Andrásal, az együttes főzeneigazgatójával az előző évad értékeléséről és a következő szezonnak terveiről. Utóbbiak közé tartozik egy angliai turné, a Hallgatás Napja, a Hegedű Ünnepe, a Kurtág 100 Fesztivál, a Mozart-nap, és a „nagy B-k”: Bach, Beethoven, Brahms, Bartók fókuszba állítása.

Kiss Eszter Veronika

Milyen folyamatokat emelne ki a most záruló évadból?

– Abban a zenei gondolkodásban, amelyet a mestereimtől örököltem, úgy érzem, sokat lépett előre a zenekarunk az elmúlt időben. Kulcskérdés, hogy egy együttes képes-e közös zenei és művészi gondolkodásra. Egy ilyen hatalmas létszámú zenekarnál – gondoljunk arra, hogy a legnagyobb sportcsapatoknak is létszámában a többszö-

röse vagyunk - egy ilyen heterogén csapatban megtalálni a közös hangot, úgy, hogy mindenki közben megtalálhassa benne a saját egyéniségét is, nagyon nagy feladat. A kotta a zenének csak a felszíne, nem pedig maga a zene, tehát mindaz, amit a kottában látunk, lehetőség ahhoz, hogy elinduljunk a zenemű útján. A kottában a természet törvényei szerint kell eligazodnunk, látnunk kell a fától az erdőt. A szólamba be van írva a crescendo, decrescendo, de ezek relatívak, hiszen minden pillanatban a zenei szövethez kell igazodjanak, színük, mértékük,

CONCERTO BUDAPEST

időkezelésük a beírásokon túlmutat. A közös munkánk a zenekarral arról szól, hogy megtaláljuk ehhez a közös hallásunkat, vagyis, hogy fel tudjunk szabadulni a kotta alól. Létezik az egyéni tehetség és a kollektív tehetség. A kollektív alkotókészség nagy kincs egy szimfonikus zenekarnál. Sokkal többet próbálunk megvalósítani, mint hogy betartjuk a kotta utasításait, hiszen a művészet ez után kezdődik. Egy zenekarban mindannyian különbözőek vagyunk és mégis megtalálhatjuk az egyszeri, az-napi vagy akár mindenkori közös igazságunkat. Ez egy teremtési folyamat, amiben sok a buktató, a rizikófaktor, viszont teljesen más, mint az elmúlt évtizedek általában vett perfekcionista irányzata, ami nem azt jelenti, hogy nem kell a tökéletességre törekedni. A tökéletesség egyrészt elérhetetlen és nem az uniformizáltság, hiszen a művészetnek az egyik legszebb tulajdonsága a maga esendő törekénysége. Úgy látom, hogy a mindennapi életünk-ből leginkább a humanitás hiányzik. A humanitás pedig elképzelhetetlen robotokkal. A mesterséges intelligencia mindenre képes, csak a lényegre nem. Mit keresünk a művészetben? A csodálatos terminátorokat, vagy valamit, amit nem tudunk, hogy miért szép, de velünk marad. Az elmúlt 18 évben a legnagyobb munkát abba fektettem, hogy ezt a gondolkodásmódot átadjam a zenekarnak. A Concertot én sokkal többnek tartom pusztán zenekarnál, ez egy hivatással és misszióval rendelkező szellemi-kulturális műhely és közösség.

▮ *Néhány példát mondana erre?*

– Több olyan pillanat is volt az elmúlt néhány hétben, ami emlékezetes számomra. Például Nagypénteken Wagner Parsifal Prelude és a Nagypénteki varázsbán, és Haydn Krisztus hét szava a keresztfán c. művében, vagy múlt héten Schubert Befejezetlen szimfóniájában olyan pillanatok éltünk meg, amik engem nagyon megérintettek.

▮ *Mit emelne ki a jövő évad kapcsán?*

– Bartók halálának 80. évfordulója alkalmából a Magyar Kincsek Ünnepe fesztiválunk Bartók Ünneppé fog nemesülni. Azt hiszem, most szólal meg először egymás után két nap alatt Bartók Béla összes concertoja - kiemelkedő szólistákkal -, azaz mindhárom zongoraverseny, a két hegedűverseny, a második rapszódia, a brácsaverseny két változatban, a Concerto két zongorára zenekarra és ütőhangszerekre és a zenekari Concerto. Mindezeket kiegészíti a két vokális mű, az egyik a szinte alig hallható Falun című ciklus, a másik A kékszakállú herceg vára, amit viszont nem lehet eleget játszani. Ez rendkívüli feladat, azt is kijelenthetem, hogy talán ez lesz a Concerto eddigi legnagyobb vállalkozása. A fesztivál Bartók halálának évfordulóján, szeptember 26-án a BMC-ben kezdődik, ahol olyan emblemikus kamaraművek szerepelnek műsoron, mint a 2. hegedű-zongora szonáta, az 5. vonósnyegyes, vagy a Kontrasztok. Bartókot különösen fon-

tosnak tartom az évadunkban, mert általa jobban megismerhetjük magunkat és a magyarságunkat. Bartók új művészetet kreált a nép zenei nyelvéből, vagyis nem más tett, mint a magyarság portréját rajzolta meg és ezt integrálta Európába. Úgy is mondhatnám, hogy ő a mi folytonosságunk, európaiságunk. Remélem, hogy a Concerto közönsége, amikor meghallhatja egymásután Bartók versenyműveit, személyesebb képet alkot majd Bartók zenéről, és jobban megismerheti önmagát is. Novemberben újra lesz Hallgatás Napja, amely az egyik legfontosabb kortárs zenei fórum Magyarországon. Idén is jelentős bemutatók lesznek, és nemcsak kortárs művek - itt is arra törekszem, hogy a kortárs zenét kontextusba helyezve tudjuk megvilágítani. Ősszel harmadik alkalommal térünk vissza az Egyesült Királyságba és Írországba és máris meghívást kaptunk egy minden eddiginél nagyobb szabású turnéra, 2027 őszére, ahol minden jelentős angliai zenei centrumban a Concerto nyitja meg a nemzetközi koncertszezon. Ez hatalmas megtiszteltetés és elismerés számunkra, hiszen az eddigi teljesítményünk és reputációnk alapján kaptuk az ismételt felkérést. Az új évet január elején a Hegedű Ünneppel nyitjuk meg, amely bemutatja a nagy magyar hegedűiskola tradícióit, és a nagy mesterek mellett a legnagyobb fiatal tehetségeket. A legnagyobb kihívásnak a Kurtág 100 Fesztivál ígérkezik a zenekar számára. Kurtág György a 100. születésnapjához kapcsolódva február 6-án és 7-én két napra visszatér a Zeneakadémiára tanítani, a Concerto művészeivel egy workshop keretében dolgozik majd. Esténként kamarakoncerteket adunk a műveiből, február 20-án a Müpában bemutatjuk a Mester új operáját, és a tervek szerint bemutatjuk készülő új zongoraversenyét is, amelynek szólistája Pierre-Laurent Aimard lesz. A Kurtág évforduló kapcsán előkészületben van több jelentős fellépés, így a Ruhr fesztivál, és a berlini Musikfest valamint a tavalyi nagy sikerű koncertjeink után idén is visszahívták a Concertot Ljubljanába. Tavasz első hétvégéjén tartjuk a Mozart-napot, ami a közönség egyik kedvencévé vált. Idén úgy alakult, hogy a „nagy B”-k is fókuszban lesznek: Bartók mellett Beethoven, Brahms, és Bach. Számomra nagy pillanat lesz, hogy Nagypénteken a Máté passiót adhatjuk elő. Az évad művésze Balázs János, aki a Bartók Ünnepen, a karácsonyi koncertünkön, a Concerto és a Cziffra Fesztivál közös gálaestjén és tavasszal egy kamaraesten a Keller Quartettel lép fel. A Mozart Planet programsorozatunkat 50 vidéki városba és a Liszt Intézetek meghívására további 8 ország fővárosába visszük el a Petőfi Kulturális Program szervezésében. A Filharmónia Magyarországgal együttműködve nyolc nagyvárosban adunk koncertet és stratégiai együttműködést kötöttünk a Magyar Zene Házával és a Fesztivál Akadémia Budapesttel. Idén minden eddiginél több világsztár érkezik hozzánk, akik bekapcsolódnak a Concerto Mesteriskola programjába is. ■